

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Το URBACT οδηγεί στην αλλαγή για καλύτερες πόλεις

Το **URBACT** δραστηριοποιείται από το **2002** προωθώντας την αλλαγή σε όλη την Ευρώπη μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής ιδεών μεταξύ πόλεων στο πλαίσιο θεματικών δικτύων. Μέσω της δράσης του αναπτύσσονται οι δεξιότητες των τοπικών φορέων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένων συμμετοχικών πολιτικών και ανταλλάσσονται γνώσεις και καλές πρακτικές των πόλεων.

Βασικές αρχές

Οι πόλεις βρίσκονται στο προσκήνιο των μεγαλύτερων προκλήσεων και ευκαιριών της σημερινής εποχής. Η κλιματική αλλαγή, το χάσμα μεταξύ των γενεών και η ψηφιακή αναστάτωση είναι μερικά μόνο από τα κοινά σημεία καμπής για τις ευρωπαϊκές πόλεις. Όμως, οι πόλεις φιλοξενούν επίσης πολιτιστική ποικιλομορφία, οικονομικές ευκαιρίες και βασικές υπηρεσίες. Με την ανταλλαγή εμπειριών με άλλες πόλεις μπορούμε να αξιοποιήσουμε πολλές **ευκαιρίες βιώσιμης αστικής ανάπτυξης**.

Το **URBACT** προωθεί την ολοκληρωμένη ανάπτυξη για να υποστηρίξει τις πόλεις να εφαρμόσουν την οριζόντια και κάθετη ολοκλήρωση των πολιτικών. Θετικές αλλαγές μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα όταν οι τοπικές αρχές συνεργάζονται με διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης (περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό) - κάθετη ολοκλήρωση - και όταν αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις και τα προβλήματα με ολιστικό τρόπο που λαμβάνει ταυτόχρονα υπόψη τις **περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις** - οριζόντια ολοκλήρωση.

Το **URBACT** έχει αναπτύξει μια σειρά διαδικασιών και εργαλείων, ως μέρος της μεθόδου **URBACT**. Ενθαρρύνει τις πόλεις να επανεξετάσουν τις συγκεντρωτικές δομές διακυβέρνησης και να στραφούν προς πιο περιεκτικά και ολιστικά μοντέλα. Η συμμετοχική προσέγγιση του **URBACT** αναγνωρίζει ότι η βιώσιμη αστική ανάπτυξη καθοδηγείται από στρατηγικές προσανατολισμένες στη δράση, οι οποίες συνδημιουργούνται και εφαρμόζονται με τους κατοίκους της περιοχής.

URBACT IV (2021 - 2027)

Για την περίοδο 2021-2027, το **URBACT IV** βασίζεται στην κληρονομιά των προηγούμενων προγραμμάτων και περιλαμβάνει ακόμη περισσότερες ευκαιρίες για τις πόλεις να πραγματοποιήσουν θετικές αλλαγές. Το τρέχον πρόγραμμα ενσωματώνει στις δραστηριότητές του τις οριζόντιες προτεραιότητες της ΕΕ για τη χάραξη ψηφιακής, πράσινης και ισότιμης πολιτικής για τα δύο φύλα.

Οι προηγούμενοι επιτυχημένοι τύποι δικτύων, όπως ο **σχεδιασμός δράσης** και η **μεταφορά**, θα συνεχιστούν, ενώ θα αναπτυχθεί ένας νέος τύπος δικτύου για την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας και της μεθόδου **URBACT**.

Για πρώτη φορά, το URBACT παρέχει υποστήριξη σε πόλεις και κωμοπόλεις σε προενταξιακές χώρες της ΕΕ - Αλβανία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη και Σερβία. Η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα URBACT χρηματοδοτείται από τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας της ΕΕ (ΜΠΒ).

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** με προϋπολογισμό 79.769.000,00€ και από τον **Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας** με προϋπολογισμό 5.000.000,00€ για την περίοδο **2021-2027**.

Ευρωπαϊκό τοπίο

Το **URBACT** ευθυγραμμίζεται στενά με τις προτεραιότητες της ΕΕ και συμβάλλει σε αυτές.

Βασικός στόχος του **URBACT IV** είναι η "**ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών**". Αυτό συμβάλλει στους στόχους της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και αποσκοπεί "στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής συνοχής της ΕΕ. Το **URBACT** διαδραματίζει επίσημα αναγνωρισμένο ρόλο στην επίτευξη του στόχου 5 της πολιτικής - φέρνοντας "την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες με την προώθηση της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των τύπων εδαφών".

Το URBACT συμβάλλει στις εταιρικές σχέσεις του Αστικού Θεματολογίου για την ΕΕ και στην ανανέωση του Χάρτη της Λειψίας με τις έννοιες των πράσινων, δίκαιων και παραγωγικών πόλεων, που εγκρίθηκαν το 2020 κατά τη διάρκεια της γερμανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ. Το **URBACT** συνεργάζεται επίσης με άλλα προγράμματα και οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία, το ESPON, το INTERACT, το INTERREG EUROPE, το Horizon Europe, το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Πόλεων, η Επιτροπή των Περιφερειών.

Το **URBACT** υποστηρίζει τις πόλεις για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων πρακτικών.

Οι πόλεις μπορούν να μάθουν πολλά από τις εμπειρίες των άλλων, γι' αυτό και το **URBACT** χρηματοδοτεί και υποστηρίζει δίκτυα πόλεων. Οι εταίροι μοιράζονται ιδέες γύρω από πρωτοβουλίες από τη βάση προς την κορυφή και συνδιαμορφώνουν μακροπρόθεσμες στρατηγικές και αστικές πολιτικές σε ευρωπαϊκό και τοπικό επίπεδο.

Οι υπεύθυνοι των πόλεων χρειάζονται τις κατάλληλες δεξιότητες για να πραγματοποιήσουν θετικές αλλαγές και να πιέσουν για πιο ολοκληρωμένες και συμμετοχικές πρακτικές. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το **URBACT** προτείνει **δραστηριότητες και εργαλεία ανάπτυξης ικανοτήτων** για εκπροσώπους των πόλεων και επαγγελματίες του αστικού τομέα.

Για να εμπνεύσει τους επαγγελματίες και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων στην ΕΕ και πέραν αυτής, το **URBACT** αξιοποιεί τις επιτυχημένες πρακτικές των πόλεων με την ανταλλαγή αστικών γνώσεων και συστάσεων πολιτικής. Οι θεματικές γνώσεις διαδίδονται σε διάφορες μορφές για να διαδοθεί το μήνυμα για το **URBACT** και τη μέθοδό του.

Δίκτυα URBACT

Ένα δίκτυο **URBACT** είναι ένας ασφαλής χώρος για μια ομάδα πόλεων που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις, προκειμένου να ανταλλάξουν εμπειρίες και να αναπτύξουν μακροπρόθεσμες λύσεις. Οι πόλεις αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς - φορείς αλλαγής από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, τον ακαδημαϊκό χώρο, τις ΜΚΟ και την κοινωνία των πολιτών - στο πλαίσιο της τοπικής ομάδας **URBACT**.

Υπάρχουν τρεις τύποι δικτύων στο πλαίσιο του **URBACT IV**, για τους οποίους οι πόλεις και άλλοι φορείς - μητροπολιτικές περιοχές, εξειδικευμένοι οργανισμοί, περιφέρειες και δήμοι - μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής:

- **Δίκτυα Σχεδιασμού Δράσης (Action Planning Networks):** οι πόλεις και οι τοπικοί φορείς συνδιαμορφώνουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των κοινών τους προκλήσεων.
- **Δίκτυα μεταφοράς (Transfer Networks) :** οι πόλεις μοιράζονται και προσαρμόζουν μια επιτυχημένη καλή πρακτική που έχει ήδη εφαρμοστεί στην πόλη ενός δικτύου.
- **Δίκτυα μεταφοράς καινοτομίας (Innovation Transfer Networks):** οι πόλεις προσαρμόζουν την εμπειρία ενός επιτυχημένου έργου "Αστικές καινοτόμες δράσεις" και αναπτύσσουν ένα επενδυτικό σχέδιο για την υλοποίησή του.

Κάθε Δίκτυο μπορεί να αποτελείται από πέντε έως δώδεκα πόλεις-εταίρους, ανάλογα με τον τύπο του Δικτύου και σύμφωνα με το μεθοδολογικό πλαίσιο. Μια πόλη - δήμος, δημοτική αρχή ή τοπική αρχή μπορεί να υποβάλει αίτηση για να γίνει επικεφαλής εταίρος, διαδραματίζοντας τον κύριο ρόλο της υποστήριξης των άλλων εταίρων του έργου και του σχεδιασμού της διαδρομής ανταλλαγής και μάθησης.

Οι πόλεις επωφελούνται από την οικονομική υποστήριξη για το προσωπικό που εργάζεται στο δίκτυο, για τα ταξίδια και τη διαμονή για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του δικτύου και για την υλοποίηση πιλοτικών έργων σε τοπικό επίπεδο. Ωφελούνται επίσης από την καθοδήγηση τουλάχιστον ενός εγκεκριμένου συμβούλου του **URBACT**, ο οποίος συνοδεύει το δίκτυο στην πορεία και συμβουλεύει τις πόλεις σχετικά με τα θέματα, τις μεθόδους, τη διευκόλυνση των συναντήσεων και τα τοπικά σχέδια.

Υποστήριξη συμβούλων

Οι πόλεις που συμμετέχουν σε ένα δίκτυο **URBACT** επωφελούνται από την εκτεταμένη υποστήριξη συμβούλων οι οποίοι εγκρίνονται, μετά από αξιολόγηση, από ανεξάρτητη επιτροπή.

Κάθε δίκτυο επιλέγει έναν σύμβουλο για το έργο (Lead Expert). Όλοι οι εταίροι μπορούν επίσης να υποστηριχθούν από συμβούλους, όποτε είναι απαραίτητο. Εφοδιασμένοι με τα εργαλεία και την εμπειρία του **URBACT**, οι σύμβουλοι υποστηρίζουν τις πόλεις στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και της συντήρησης των τοπικών ομάδων **URBACT (Urbact Local Group ULG)**, καθώς και της πραγματοποίησης αποστολών σε επίπεδο προγράμματος, εφόσον τους ζητηθεί.

Ανάπτυξη ικανοτήτων και εργαλεία

Το **URBACT** είναι ευρέως αναγνωρισμένο για την **ανάπτυξη των δεξιοτήτων του προσωπικού των πόλεων και των ενδιαφερόμενων φορέων στο σχεδιασμό** και την εφαρμογή ολοκληρωμένων πολιτικών με συμμετοχικό τρόπο. Οι δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων περιλαμβάνουν εργαστήρια, πανεπιστήμια, εθνικό πανεπιστήμιο, διαδικτυακές διαδραστικές συνεδρίες και πρακτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται με συνεργατικό τρόπο.

Ενώ οι περισσότερες δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων προορίζονται για πόλεις που συμμετέχουν σε δίκτυα, η εργαλειοθήκη **URBACT** είναι ανοικτή σε όλους εντός και εκτός του **URBACT**. Η εργαλειοθήκη παρέχει ένα ολοκληρωμένο σύνολο οδηγών, βίντεο και υποδειγμάτων για όλα τα στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού δράσης από την ανάλυση των προβλημάτων έως τη μέτρηση των αποτελεσμάτων, ενώ παράλληλα εμπλέκεται με τους τοπικούς φορείς και μοιράζεται τη γνώση.

Θεματικές ιδέες

Το **URBACT** προωθεί τις πιο πρόσφατες σκέψεις, εμπειρίες και μελέτες περίπτωσης σχετικά με τις αστικές τάσεις, που προέρχονται από τα δίκτυα, τις πόλεις και τις στρατηγικές συμπτώσεις. Η συλλογή και η ανάλυση των πρακτικών φέρνει σε επαφή διαφορετικούς ενδιαφερόμενους φορείς σε ολόκληρη την ΕΕ, από πόλεις έως εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. **Οι γνώσεις του URBACT συγκεντρώνονται στον Κόμβο Γνώσης** χρησιμοποιώντας διάφορες μορφές: άρθρα, εκθέσεις, βίντεο, ταχύρρυθμα μαθήματα, infographics, εργαστήρια πολιτικής πόλεων και εκδηλώσεις.

Το **URBACT City Festival** είναι το μέρος που πρέπει να βρεθεί κανείς όταν πρόκειται για την πραγματοποίηση αλλαγών στις ευρωπαϊκές πόλεις. Πολύ περισσότερο από ένα συνέδριο, το **URBACT City Festival** είναι ένας εορτασμός των πόλεων και μια εμπνευσμένη ευκαιρία για ανταλλαγή ιδεών σε διάφορα θέματα, πυροδότηση νέων συνεργασιών και ευαισθητοποίηση σχετικά με τις τρέχουσες αστικές τάσεις και προκλήσεις. Εκατοντάδες επαγγελματίες των πόλεων, από αξιωματούχους των πόλεων, φορείς λήψης αποφάσεων, ακτιβιστές και ακαδημαϊκούς, συναντιούνται για πρακτικές δραστηριότητες που προωθούν την αλλαγή για καλύτερες πόλεις.

Καλές πρακτικές

Μετά από ειδική πρόσκληση υποβολής προτάσεων, το **URBACT** δημιούργησε μια βάση δεδομένων με σχεδόν 100 αστικές πρωτοβουλίες που χαρακτηρίζονται ως καλές πρακτικές. Ο στόχος δεν ήταν να βρεθεί η "καλύτερη πρακτική" ή η "πιο

καινοτόμος λύση", αλλά να εντοπιστούν πρακτικές που έχουν δοκιμαστεί και έφεραν θετικά αποτελέσματα στην τοπική κοινωνία.

Οι καλές πρακτικές βραβεύονται με βάση μια σειρά κριτηρίων: ευθυγράμμιση με τις βασικές αρχές του **URBACT**, συνάφεια με τα πιο πιεστικά αστικά θέματα της Ευρώπης, αντίκτυπος βάσει στοιχείων σε τοπικό επίπεδο και δυνατότητα μεταφοράς. Οι πόλεις που έχουν λάβει το σήμα καλής πρακτικής **URBACT** μπορούν να υποβάλουν αίτηση για να γίνουν επικεφαλής εταίρος σε ένα δίκτυο μεταφοράς, ώστε να μπορούν να μοιραστούν τη γνώση και την τεχνογνωσία τους με άλλους ομολόγους τους.

Αυτή η βάση δεδομένων αυξάνεται συνεχώς , με νέες περιπτώσεις που προέρχονται από τρέχοντα δίκτυα και συνεργασίες όπως με την Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεπτεστε την ιστοσελίδα του **URBACT** στον σύνδεσμο που ακολουθεί: [URBACT - Homepage | urbact.eu](https://urbact.eu)